

NOTAT

Dato: 30. november 2009
Kontor: Kontoret for
Integrationspolitik
J.nr.: 09/09309
Sagsbeh.: ALU
Fil-navn: Høringsnotat

Notat om de indkomne hørings svar vedrørende forslag til lov om ændring af repatrieringsloven (Udvidelse af målgruppen, forhøjelse af repatrieringsstøtten, justering af reintegrationsbistanden, ekstra reintegrationsydelse til visse udlændinge og styrkelse af den kommunale indsats) – L 81

1. Indledning

Integrationsministeriet har ved e-mail af 19. november 2009 hørt en række myndigheder og organisationer over udkast til forslag til lov om ændring af repatrieringsloven (Udvidelse af målgruppen, forhøjelse af repatrieringsstøtten, justering af reintegrationsbistanden, ekstra reintegrationsydelse til visse udlændinge og styrkelse af den kommunale indsats).

Følgende myndigheder og organisationer har afgivet bemærkninger til udkastet til lovforslaget:

Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors og KL.

Følgende myndigheder og organisationer har ikke haft bemærkninger til lovforslaget:

Advokatrådet, Ankestyrelsen, Dansk Arbejdsgiverforening, Danske Regioner, Datatilsynet, Frivilligrådet, Vestre Landsret og Østre Landsret.

Følgende myndigheder og organisationer har pr. dags dato ikke afgivet bemærkninger til lovforslaget:

Amnesty International, Beskæftigelsesrådet, Danske Handicaporganisationer, Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiver Forening, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Flygtninggenævnet, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Landsorganisationen i Danmark, Liberalt Oplysningsforbund, Mellempfolkeligt Samvirke, Retterne i København, Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Rigsadvokaten, Rigspolitchefen, Rådet for Etniske Minoriteter, UNHCR.

Herudover har Landsorganisationen af Kvindekrisecentre (LOKK) afgivet bemærkninger til lovudkastet.

I det følgende gengives hovedindholdet af de modtagne hørings svar samt Integrationsministeriets bemærkninger hertil. Integrationsministeriet kan for en fuldstændig gennemgang af samtlige indsendte synspunkter hen vise til hørings svarene, som er sendt til Folketingets Integrationsudvalg.

2. Bemærkninger til udkastet til lovforslag

2.1. Generelle bemærkninger

Dansk Flygtningehjælp finder, at de foreslåede ændringer i repatrieringsloven er fornuftige og nyttige, og at de vil forbedre mulighederne for en vellykket repatriering og reintegration.

Dansk Røde Kors tilslutter sig lovforslagets forslag om forbedrede forhold for personer, der frivilligt ønsker at repatriere.

2.2. Udvidelse af personkredsen (udkastets § 1, nr. 1, nr. 5, nr. 6 og nr. 7)

Dansk Flygtningehjælp ser meget positivt på de foreslåede ændringer i forhold til udvidelsen af personkredsen.

LOKK kan støtte forslaget om udvidelse af personkredsen for repatriering og afskaffelsen af kravet om tidsbegrænset opholdstilladelse. LOKK påpeger, at der fortsat vil være en gruppe voldsudsatte familiesammenførte kvinder, der ikke vil være omfattet af repatrieringslovens personkreds. LOKK anbefaler, at denne gruppe tillige gives mulighed for repatriering fra det tidspunkt, hvor de pågældende efter praksis – dvs. efter ca. to års opholdstilladelse efter familiesammenføringsreglerne – kan søge om midlertidig opholdstilladelse. LOKK anbefaler endvidere, at gruppen kan vælge mellem den særlige opholdstilladelse som voldsudsat eller ansøge om repatriering.

Integrationsministeriet går ud fra, at der sigtes til den særlige bestemmelse i udlændingelovens § 19, stk. 8, hvorefter der ved afgørelsen om inddragelse af en opholdstilladelse meddelt i medfør af udlændingelovens § 9 stk. 1, nr. 1, eller § 9 c, stk. 1, skal tages særligt hensyn til, om opholdsgrundlaget ikke længere er til stede som følge af samlivsophør, der skyldes, at udlændingen med opholdstilladelse efter § 9 stk. 1, nr. 1, eller § 9 c, stk. 1, har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast m.v. her i landet. Der er således ikke tale om en ny opholdstilladelse for kvinder, der forlader deres ægtefælle på grund af vold, men derimod om, at den oprindeligt meddelte opholdstilladelse på den baggrund opretholdes. Opholdsgrundlaget vil i så fald forblive uændret.

Integrationsministeriet skal endvidere bemærke, at målgruppen for repatrieringsloven er udlændinge, der har en opholdstilladelse i Danmark. Såfremt en udlænding, der er omfattet af den af LOKK omtalte personkreds, bibeholder sin opholdstilladelse i Danmark, vil den pågældende være omfattet af repatrieringsloven på lige fod med andre udlændinge, der har opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 eller § 9 c, stk. 1, på baggrund af en familie-

mæssig tilknytning til en person, der ikke er omfattet af repatrieringslovens begreb om flygtninge m.v., og vil således kunne gøre brug af ordningen efter fem års ophold i Danmark.

Det er Integrationsministeriet opfattelse, at det ikke er hensigtsmæssigt, at en udlænding, der er kommet til Danmark som familiesammenført, allerede efter to års ophold her i landet skal have mulighed for at modtage støtte efter repatrieringsloven.

2.3. Forhøjelse af støttebeløbene (udkastets § 1, nr. 2, nr. 3, nr. 8 og nr. 9)

Dansk Flygtningehjælp er enig i de foreslåede forhøjelser af etableringsydelsen og reintegrationsbistanden. Dansk Flygtningehjælp anbefaler en ændret fordeling af størrelsen af det beløb, der udbetales til etablering i hjemlandet, således at en relativt større andel bliver udbetalt umiddelbart i forbindelse med hjemrejsen, da det ofte er i den første periode i hjemlandet, der er meget store udgifter i forbindelse med etablering af bolig mv. og start af forretning/værksted eller lignende med henblik på at skabe et eksistensgrundlag for familien.

Integrationsministeriet kan hertil bemærke, at hjælp til etablering i hjemlandet eller det tidligere opholdsland efter den gældende bestemmelse i repatrieringslovens § 7, stk. 3, udbetales i to dele, således at der ved tilbagevenden udbetales indtil 16.954 kr. af de 28.256 kr. pr. person, der er fyldt 18 år, og indtil 5.651 kr. af de 9.042 kr. pr. person, der ikke er fyldt 18 år (2009-niveau). For udlændinge, der har fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, udbetales den resterende del af hjælp til etablering efter fortrydelsesfristens udløb. For andre udlændinge udbetales den resterende del af hjælp til etablering 12 måneder efter udrejsen af Danmark.

Det fremgår af aftalen af 12. november 2009 mellem regeringen og Dansk Folkeparti, at 16.954 kr. af de 116.954 kr. pr. person, der er fyldt 18 år, og 5.651 kr. af de 35.651 kr. pr. person, der ikke er fyldt 18 år, udbetales ved tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland. For udlændinge, der har fortrydelsesret efter udlændingelovens § 17 a, stk. 1 eller 2, udbetales den resterende del af hjælp til etablering – henholdsvis 100.000 kr. og 30.000 kr. – efter fortrydelsesfristens udløb. For andre udlændinge udbetales den resterende del af hjælp til etablering 12 måneder efter udrejsen af Danmark.

Det beløb, der udbetales på tidspunktet for tilbagevenden til hjemlandet eller det tidligere opholdsland, svarer således til det beløb, der udbetales efter de gældende regler.

For at forhindre misbrug og for yderligere at øge udlændingens motivation til at blive i hjemlandet eller det tidligere opholdsland foreslås det, at størstedelen af beløbet først udbetales efter fortrydelsesfristens udløb eller, for udlændinge der ikke er omfattet af fortrydelsesretten, 12 måneder efter udrejsen. Udbetalingen af størstedelen af hjælpen til etablering sker således først på det tidspunkt, hvor udlændingen ikke har mulighed for at vende tilbage til Danmark på sit hidtidige opholdsgrundlag, og sikrer på den måde den enkelte udlænding et solidt økonomisk fundament for den fortsatte tilværelse i hjemlandet eller det tidligere opholdsland.

Integrationsministeriet skal endelig bemærke, at en udlænding – udover hjælp til etablering i hjemlandet – kan modtage hjælp til udgifter forbundet med rejsen, hjælp til transport af personlige ejendele og udstyr, hjælp til udgifter til køb af og transport af erhvervsudstyr, hjælp til udgifter til sygesikring i et år samt hjælp til udgifter til lægeordineret medicin til højst et års forbrug og til medbragte nødvendige personlige hjælpemidler.

2.4. Styrkelse af den kommunale indsats (udkastets § 1, nr. 10)

Dansk Flygtningehjælp ser positivt på styrkelsen af den kommunale indsats og bidrager gerne til kommunernes udvikling af og gennemførelse af repatrieringsrettede aktiviteter.

Dansk Røde Kors udtrykker bekymring for, at de øgede incitamenter, der gives til kommunerne for at motivere visse minoritetsgrupper til at rejse tilbage til deres oprindelige hjemland eller tidligere opholdsland, vil få karakter af pression og virke stigmatiserende på målgruppen. Det er afgørende for Dansk Røde Kors, at repatriering for personer med lovligt ophold i Danmark bør være et frit valg, der sker på et oplyst grundlag med en fortrydelsesret. For at sikre dette foreslår Dansk Røde Kors, at der bliver mulighed for at klage til en uafhængig klageinstans for de personer, der er omfattet af lovgivningen, så dårlig rådgivning og utilsigtet pression kan påtales.

Integrationsministeriet skal hertil indledningsvist bemærke, at repatrieringsloven bygger på den forudsætning, at udlændingens tilbagevenden sker på frivilligt grundlag. Det er endvidere en forudsætning, at den enkelte kommune varetager sin rådgivningsopgave på et sagligt og objektivt grundlag, og således i den forbindelse tager højde for at repatriering beror på den enkelte udlændings frivillige beslutning herom.

Ministeriet skal endelig bemærke, at i det omfang kommunen træffer afgørelser i medfør af repatrieringsloven, kan kommunalbestyrelsens afgørelser efter repatrieringslovens § 12 indbringes for det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Ministeriet finder på den baggrund ikke, at der er behov for ændring af adgangen til at klage.

KL tager lovforslaget til efterretning, idet der med forslaget om en ændring af refusionsprocenten for kommunernes udgifter til repatrieringshjælp lægges op til en model, hvor en forstærket indsats ikke vil medføre merudgifter for kommunerne. KL anbefaler, at Integrationsministeriet snarest muligt efter lovens vedtagelse udarbejder en vejledning til kommunerne, bl.a. med en vejledning om, hvilken personkreds der er omfattet af loven samt vejledning om overgangsbestemmelserne.

Integrationsministeriet skal hertil bemærke, at ministeriet hurtigst muligt efter lovforslagets vedtagelse vil drage omsorg for, at der udarbejdes en vejledning om repatrieringsloven til kommunerne.

2.5. Høringsfristen

KL tager forbehold for efterfølgende bemærkninger, idet det ikke har været muligt at få lovudkastet behandlet politisk inden for den korte høringsfrist.

Integrationsministeriet skal hertil bemærke, det fremgår af aftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti, at de med lovforslaget ændrede regler skal gælde pr. 1. januar 2010, hvorfor lovforslaget derfor skulle fremsættes inden udgangen af november 2009. Integrationsministeriet vil eftersende senere modtagne høringssvar til Folketingets Integrationsudvalg.